

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Arbetet med bedömningskriterierna för slutbedömningen i svenska och litteratur

Pamela Granskog, undervisningsråd
Enheten för svenskspråkig utbildning

Bedömningskriterier

Tabell 1: Bedömningskriterier för provet i läskompetens

Poängsättning	Helhetsbild av läskompetensen	Framställningsstätt
12 p. uppgift: 12 p. 18 p. uppgift: 18 p. 30 p. uppgift: 30 p.	Utmärkt Svaret vittnar om utmärkt kritisk och kulturell läskompetens. Examinanden presenterar en sammanhängande och insiktsfull tolkning av den lästa texten. Examinanden förstår nyanser och uttrycksinnehåll och medel i texten. I tolkningen beaktas de genretypiska dragen och textens situations- och kulturkontext.	Svaret är i sin helhet mycket klart och lätt att följa. Texten är välstrukturerad och logisk. Liktagebena är tydligt grupperade och de egna slutsatserna är väl motiverade och tydligt framställda.
12 p. uppgift: 10 p. 18 p. uppgift: 15 p. 30 p. uppgift: 25 p.	Mycket god Svaret vittnar om utmärkt analytisk och god kritisk och kulturell läskompetens. Examinanden presenterar en sammanhängande tolkning av den lästa texten. Examinanden gör relevanta liktagedrag och kopplar liktagedragen till textens betydelse och till textens situation och kulturkontext.	Svaret är i sin helhet klart och lätt att följa. Texten är välstrukturerad och logisk. Liktagebena är tydligt grupperade och de egna slutsatserna är tydligt framställda.
12 p. uppgift: 8 p. 18 p. uppgift: 12 p. 30 p. uppgift: 20 p.	God Svaret vittnar om god analytisk och kulturell läskompetens. Examinanden presenterar en sammanhängande tolkning av den lästa texten. Examinanden gör relevanta liktagedrag och kopplar liktagedragen till textens betydelse och till textens situation och kulturkontext.	Svaret är i sin helhet klart och lätt att följa. Texten är välstrukturerad och logisk. Liktagebena är tydligt grupperade och de egna slutsatserna är tydligt framställda.

Helhetsbedömning

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
Att kommunicera	Eleven utvecklar sin förmåga att kommunicera i olika situationer.	Förmåga att agera i kommunikationssituationer.	Eleven kan agera i en välbekant grupp och i vardagliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera ändamålsenligt i grupper och sedanliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.
M1 hjälpa eleven att utveckla sin förmåga att kommunicera i olika situationer.	Eleven utvecklar sin förmåga att kommunicera i olika situationer.	Förmåga att agera i kommunikationssituationer.	Eleven kan agera i en välbekant grupp och i vardagliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera ändamålsenligt i grupper och sedanliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.
M2 uppmuntra eleven att utveckla sin förmåga att kommunicera i grupp och utveckla förmågan att	Eleven utvecklar sin förmåga att kommunicera i grupp och utveckla sin förmåga att	Förmåga att agera i kommunikationssituationer.	Eleven kan agera i en välbekant grupp och i vardagliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera ändamålsenligt i grupper och sedanliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.

Tabell 3: Bedömningskriterier för provet i skrivkompetens

Helhetsbild av skrivkompetensen	Textens struktur	Språk och stil
12 p. uppgift: 12 p. 18 p. uppgift: 18 p. 30 p. uppgift: 30 p.	Utmärkt Svaret vittnar om utmärkt skrivkompetens. Examinanden har tolkat materialets innehåll, syfte och genretypiska drag tydligt och uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur.	Svaret vittnar om utmärkt skrivkompetens. Examinanden har tolkat materialets innehåll, syfte och genretypiska drag tydligt och uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur.
12 p. uppgift: 10 p. 18 p. uppgift: 15 p. 30 p. uppgift: 25 p.	Mycket god Svaret vittnar om utmärkt skrivkompetens. Examinanden har tolkat materialets innehåll, syfte och genretypiska drag tydligt och uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur.	Svaret vittnar om utmärkt skrivkompetens. Examinanden har tolkat materialets innehåll, syfte och genretypiska drag tydligt och uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur.
12 p. uppgift: 8 p. 18 p. uppgift: 12 p. 30 p. uppgift: 20 p.	God Svaret vittnar om god skrivkompetens. Examinanden har tolkat materialets innehåll, syfte och genretypiska drag tydligt och uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur.	Svaret vittnar om god skrivkompetens. Examinanden har tolkat materialets innehåll, syfte och genretypiska drag tydligt och uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur. Examinanden har uttryckt detta i en tydlig och logisk struktur.

Oph.fi

Modersmål och litteratur – stödmaterial i olika former

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/grundlaggande-utbildning/modersmal-och-litteratur-i-den-grundlaggande>

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/gymnasieutbildning/modersmal-och-litteratur-i-gymnasiet>

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/undervisning-i-svenska-som-andrasprak>

Bedömning och vanliga frågor

<https://www.oph.fi/sv/bedomning-i-den-grundlaggande-utbildningen>

<https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor>

OBS! Webinarium för svenska som andraspråk och litteratur 28.4 kl. 16! Anmäl er här:

<https://link.webropolsurveys.com/EventParticipation/EventPublic/06e076e8-c1ae-434a-8d29-e6ceecccb733?displayId=Fin2248147>

24/06/2021 | Opetushallitus

Modersmål och litteratur

Läroämnet modersmål och litteratur har som uppdrag att utveckla elevernas språk-, text- och kommunikationsfärdigheter, att stimulera eleverna att bli intresserade av språk, litteratur och övrig kultur och bli medvetna om sig själva som kommunikatörer och språkanvändare. Modersmål och litteratur är ett mångvetenskapligt kunskaps-, färdighets- och kulturämne.

Dela sida

Läroämnet har 12 olika lärokurser: svenska och litteratur, finska och litteratur, samiska och litteratur, romani och litteratur, teckenspråk och litteratur, övrigt modersmål för eleven, svenska som andraspråk och litteratur, finska som andraspråk och litteratur, svenska för samiskspråkiga, finska för samiskspråkiga, svenska för teckenspråkiga och finska för teckenspråkiga.

Populärt innehåll

Modellbokstäver

Stöd för undervisning och lärande

Undervisning i modersmål och litteratur på distans

Distansundervisningen lyckas inom modersmål och litteratur då undervisningen planeras bra och då man i undervisningen på nätet fäster särskild uppmärksamhet vid att upprätthålla kommunikationen och ge respons samt vid att eleverna får mångsidiga uppgifter.

Att lära sig läsa

Att uppnå bra läsförståelse förutsätter sig att eleven binder sig till att läsa och läser aktivt också utanför skolan.

Undervisning om språket

Det viktigaste målet för undervisningen om språket är att elevernas språkmedvetenhet väcks och deras förmåga att använda språket utvecklas.

Bokstäver, siffror och andra

Utbildningsstyrelsen har gett ut rekommendation om nya modersmåls- och andraspråksläroplansgrunderna.

Hösten
2018

- UBS inleder arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen

Våren
2019

- De läroämnesspecifika arbetsgrupperna inleder sitt arbete med stöd av en styrgrupp och en sakkunniggrupp

Hösten
2019

- NCU utvärderar hur kunskapskraven kan tillämpas i praktiken

Våren
2020

- Arbetsgrupperna fortsätter arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen

Hösten
2020

- Utlåtanden och kommentarer begärs om kunskapskraven -> kunskapskraven för slutbedömningen färdigställs
- Kunskapskraven behandlas i direktionen och föreskriften undertecknas

Våren
2021

- Kunskapskraven för slutbedömningen tas med i de lokala läroplanerna
- Utveckling av bedömningsarbetet och stöd av UBS för implementeringen av läroplansgrunderna

Hösten
2021

- Kunskapskraven för slutbedömningen tas i bruk i skolorna 1.8.2020 -> tillämpas för första gången vid slutbedömningen våren 2022

Det förnyade kapitel 6 om bedömningen av elevens lärande och kunnande i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2014) trädde i kraft 1.8.2020.

Centrala preciseringar / Kapitel 6, LP 2014

- Den formativa och den summativa bedömningens syften har preciserats.
- Principerna för elevens självvärdering och kamratrespons har preciserats.
- Skyldigheterna som gäller dokumentation i anslutning till bedömningen har förtydligats.
- Riktlinjerna för att genomföra slutbedömningen och bilda slutvitsord har förtydligats.
- Betygsanteckningarna har preciserats.
- En stor del av de nationella riktlinjerna ska som sådana överföras till och iakttas i den lokala läroplanen.
- Sifferbedömningen ska hos alla utbildningsanordnare inledas från och med årskurs fyra.

Nya begrepp: Självvärdering och kamratrespons

- Självvärdering och kamratrespons är en del av den formativa bedömningen.
- Eleverna tränar under lärarens handledning på sina färdigheter i självvärdering och på att ge och ta emot kamratrespons.
- Färdigheterna ska tränas som en del av studierna i alla läroämnen.

Självvärderingen och kamratresponsen inverkar inte på siffervitsordet eller det verbala omdömet som eleven ska få i läroämnet.

Ramvillkor för arbetet med bedömningskriterierna för slutbedömningen

- I grunderna för läroplanen har inte gjorts några ändringar i målen för undervisningen eller de centrala innehållen i årskurserna 7–9
- Kunskapskraven för bedömningen har bildats utgående från de befintliga målen för undervisningen, föremålen för bedömningen och läroämnenas centrala innehåll
- Det förnyade kapitlet om bedömning (kapitel 6): "Bedömningen av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen" (publicerades 10.2.2020)
 - Allmänna principer för bedömningen
 - Slutvitsordet är en **helhetsbedömning** som ska bildas utgående från läroämnets mål och kunskapskrav
 - Om eleven uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål **kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål**

Ramvillkor för arbetet med bedömningskriterierna för slutbedömningen

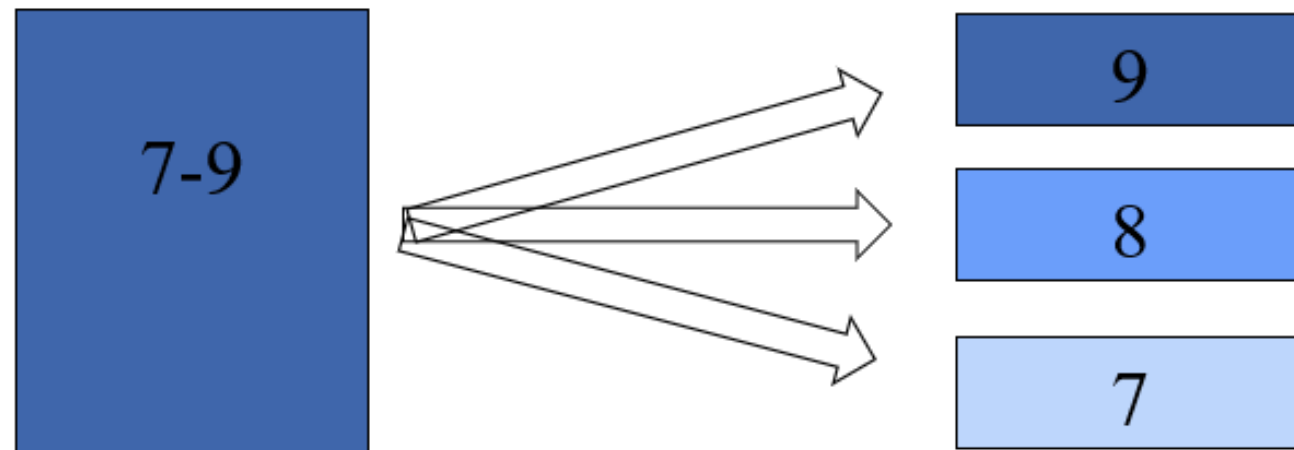
- I den grundläggande utbildningen har fastställts **gemensamma mål för alla elever**, som undervisningen och lärandet ska fokusera på
- Kunskapskraven beskriver vilka kunskaper som behövs för att uppnå ett särskilt vitsord, **de utgör inte olika nivåer av målet**
- I den lokala läroplanen ska målen för undervisningen och de centrala innehållen i respektive läroämne fördelas årskursvis
- Målen för undervisningen kan inte jämföras mellan olika läroämnen och inte heller inom ett och samma läroämne
- **Målen för elevens lärande** har härletts ur målen för undervisningen, **målen för lärandet ska inte fördelas enligt årskurs**
- I arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen har man till vissa delar bearbetat **föremålet för bedömningen** och beskrivningen av kunnandet som krävs för vitsord 8

Strävan efter entydighet och likvärdighet

Fördelning av mål och innehålls årskursvis i den lokala läroplanen

- Mål och centralt innehåll växer från en årskurs till en annan och/eller olika mål och innehåll betonas på olika årskurser.
- **En lösning som passar läroämnet och ger rum för gemensam planering med eleverna.**

Exempel på årskursfördelning (M2)

Mål 2 (7–9)

Föremål för bedömning: förmåga att kommunicera i grupp

- åk 7 – åk 8 – åk 9

T2 uppmuntra eleven att **utveckla sin förmåga att kommunicera i grupp** och **utveckla förmågan att motivera sina åsikter** och **sina språkliga och kommunikativa val**

Innehållsmässiga betoningar, till exempel:

- åk 7 Problemlösning, förhandlingar, gruppsituationer i samband med studier
- åk 8 att uttrycka sin åsikt och argumentation (inlägg, debatt, möten)
- åk 9 Kommunikationssituationer i grupp både i och utanför skolan samt förmåga att använda ett språkbruk som är lämpligt för situationen m.m.

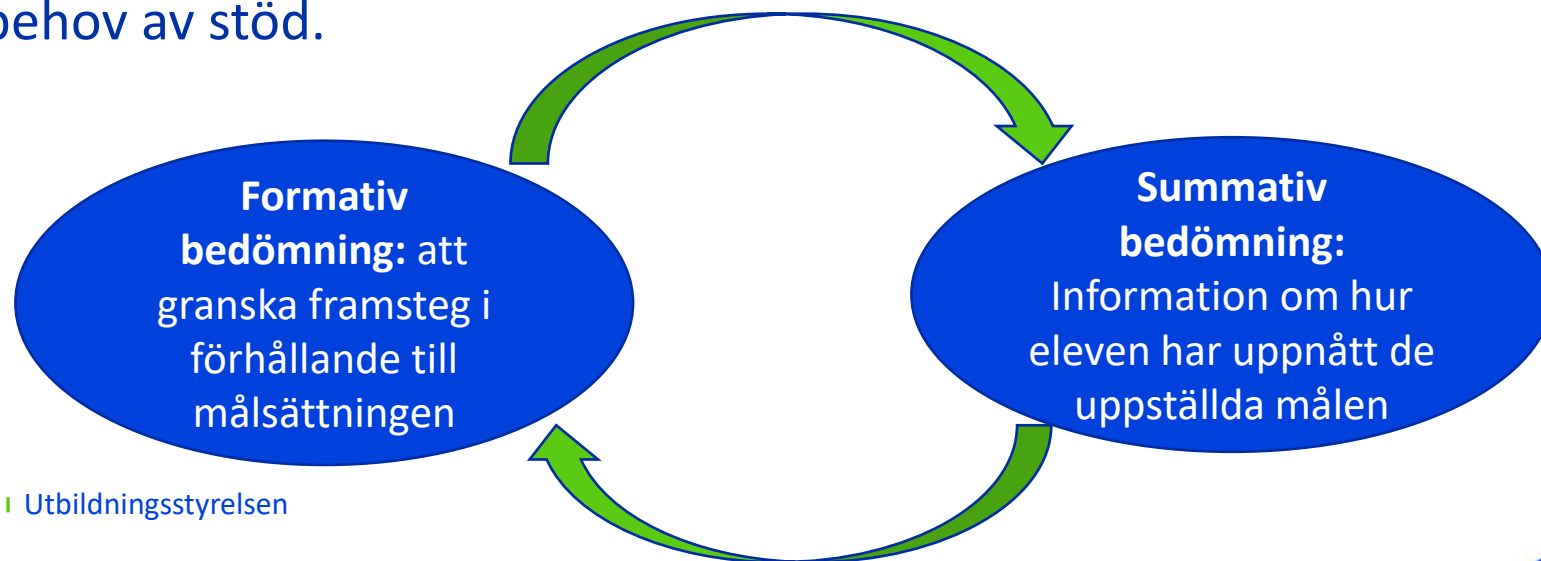
Formativ och summativ bedömning

- Den formativa bedömningen styr lärprocessen
 - handledning
 - respons
 - undervisning
- Den summativa bedömningen fastställer i vilken grad eleven har uppnått kunskaperna och färdigheterna i de olika läroämnena.
- Både den formativa och den summativa bedömningen ska **alltid genomföras i syfte att uppnå målen**

Formativ bedömning

- Den formativa bedömningen är **respons som stöder och handleder lärandet**.
- Den formativa bedömningen ska alltid genomföras i syfte att uppnå målen.
- Varje elev ska kunna bilda sig en uppfattning om vad som avses att hen ska lära sig och hur prestationerna bedöms.
- Under läsårets gång ska vårdnadshavarna informeras om elevens framsteg i studierna och om hens arbete och uppförande.
- Den formativa bedömningen förutsätter inte dokumentation.

- Den formativa bedömningen är en del av undervisningen.
- Responsen ska synliggöra lärandet – både för läraren och för eleven.
- Den formativa bedömningen ger läraren nödvändig information för att kunna planera och genomföra undervisningen.
- Den information som fåtts utgående från bedömningen hjälper läraren att anpassa sin undervisning till elevernas behov.
 - Bedömningen är också ett viktigt verktyg för att identifiera elevens eventuella behov av stöd.

Vitsordet får inte komma
som en överraskning för
eleven!

Summativ bedömning

- Syftet med den summativa bedömningen är att **beskriva hur väl och i vilken mån eleven har uppnått de mål** som ställts upp för läroämnena för årskursen i den lokala läroplanen utgående från de fastställda målen för läroämnena i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.
 - Målen för läroämnena och principerna för bedömningen **ska klargöras för eleverna på ett sätt som är ändamålsenligt med tanke på elevernas ålder.**
- Den summativa bedömningen ska genomföras **åtminstone i slutet av varje läsår och i slutet av den grundläggande utbildningen.**
 - Bedömningen i slutet av läsåret är en summativ helhetsbedömning av hur eleven presterat under hela läsårets gång.
 - Läraren ska dokumentera de omdömen av elevens prov på kunnande som inverkar på den summativa bedömningen.

Slutbedömningen är
summativ bedömning!

Jämlik

Bygger på mål och
kunskapskrav

Öppenhet,
samarbete och
delaktighet

Beaktar elevens
ålder och
förutsättningar

Systematisk och
ändamålsenlig

Mångsidig

Summativ bedömning

- Görs av läraren eller lärarna gemensamt (kap 6)
- dokumentera de omdömen av elevens prov på kunnande som inverkar på den summativa bedömningen (kap 6)

Svenska och litteratur

- slutbedömning i lärokursen

SVENSKA OCH LITTERATUR I SLUTET AV ÅRSKURS 9

Resultat av en utvärdering
av lärresultat våren 2019

NCU:s rekommendationer

Synliggör och konkretisera tanken om progression i lärandet i de lokala läroplanerna och i undervisningen. Det finns en tanke om progression inbakad i styrdokumentet för hela lärstigen ända från småbarnspedagogiken, genom den grundläggande utbildningen och vidare till andra stadiets utbildningar. Lärresultaten i svenska och litteratur, men också i många andra ämnen är mycket ojämna i slutet av den grundläggande utbildningen, och elevernas egna texter i denna utvärdering tyder på att en del av eleverna utvecklats progressivt genom skolåren, medan andra av olika orsaker stagnerat i rätt svaga kunskaper och svag motivation.

https://karvi.fi/app/uploads/2020/10/KARVI_1820.pdf

KIRJOITAN, SIIS AJATTELEN

Näkökulmia kirjoittamisen opetukseen

JAG SKRIVER, ALLTSÅ TÄNKER JAG

Perspektiv på skrivpedagogik

Merja Kauppinen
& Jan Hellgren

**Yhdeksäsluokkalaisten
itsearviointitaidot
kirjoittamisessa**

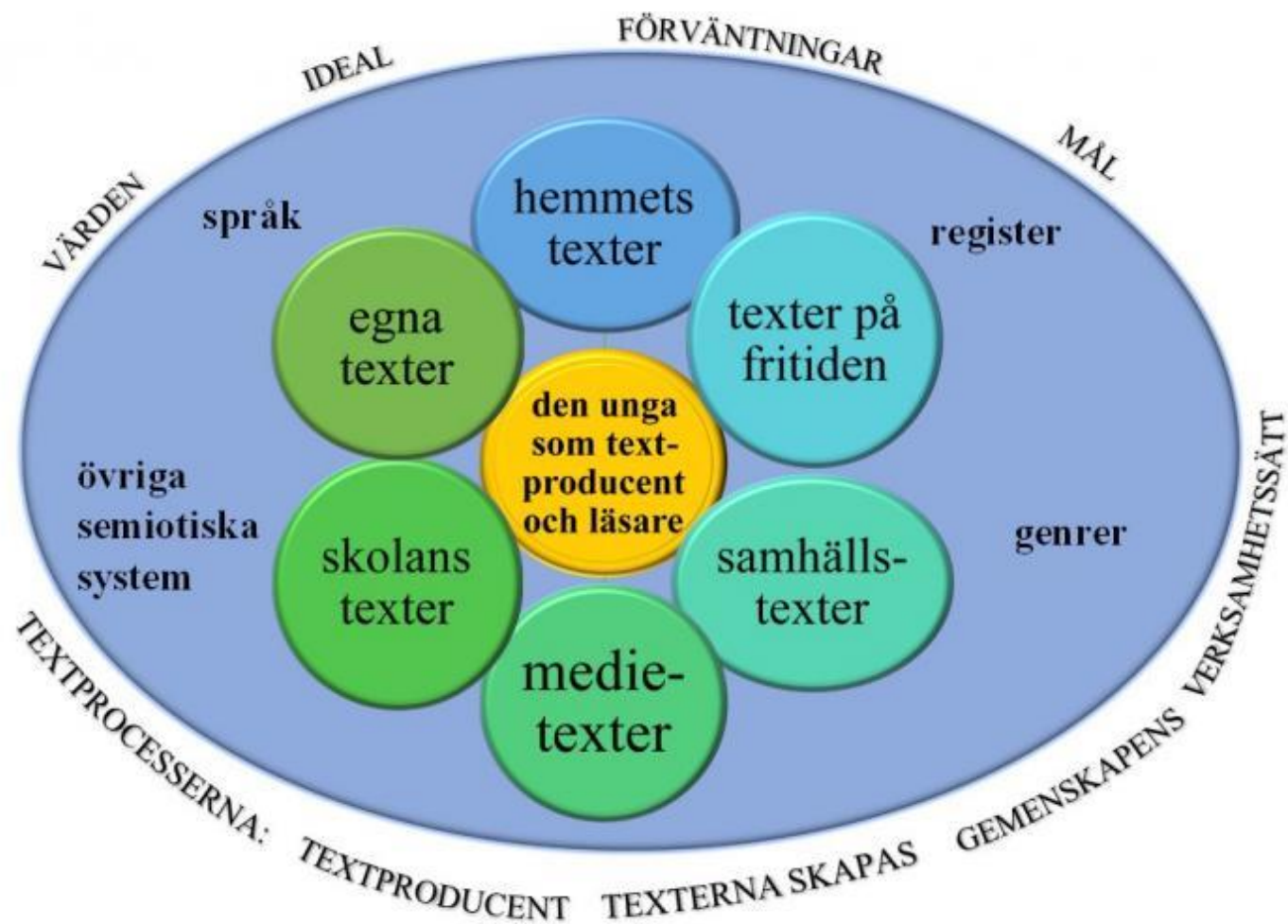
Kirjoittajana kehittymisen kannalta on tärkeää tutustua omiin kirjoitusstrategioihin tehtävien yhteydessä sekä tunnistaa ja nimetä niitä. Tällainen teksteihin kiinnittyvä ajatustyö on vaativaa ja kaipaa ohjausta. **Oppilaat kannattaakin aina silloin tällöin ohjata selostamaan ja arvioimaan omia tekstin laatimisen vaiheita, kulkuja ja onnistuneisuutta.** Reflektoinnit antavat opettajalle paljon tietoa oppilaista kirjoittajina. Ne paljastavat oppilaiden ajatuksia ja kokemuksia tekstien laatimisesta sekä selventävät ja auttavat ymmärtämään heidän mentaalisia tilojaan ja intentioitaan. Reflektoinneista on näin ollen apua kirjoittamisen opetuksen suunnittelussa ja menetelmien kehittämisessä. (s. 57)

<https://karvi.fi/publication/kirjoitan-siis-ajattelen-nakokulmia-kirjoittamisen-opetukseen/>

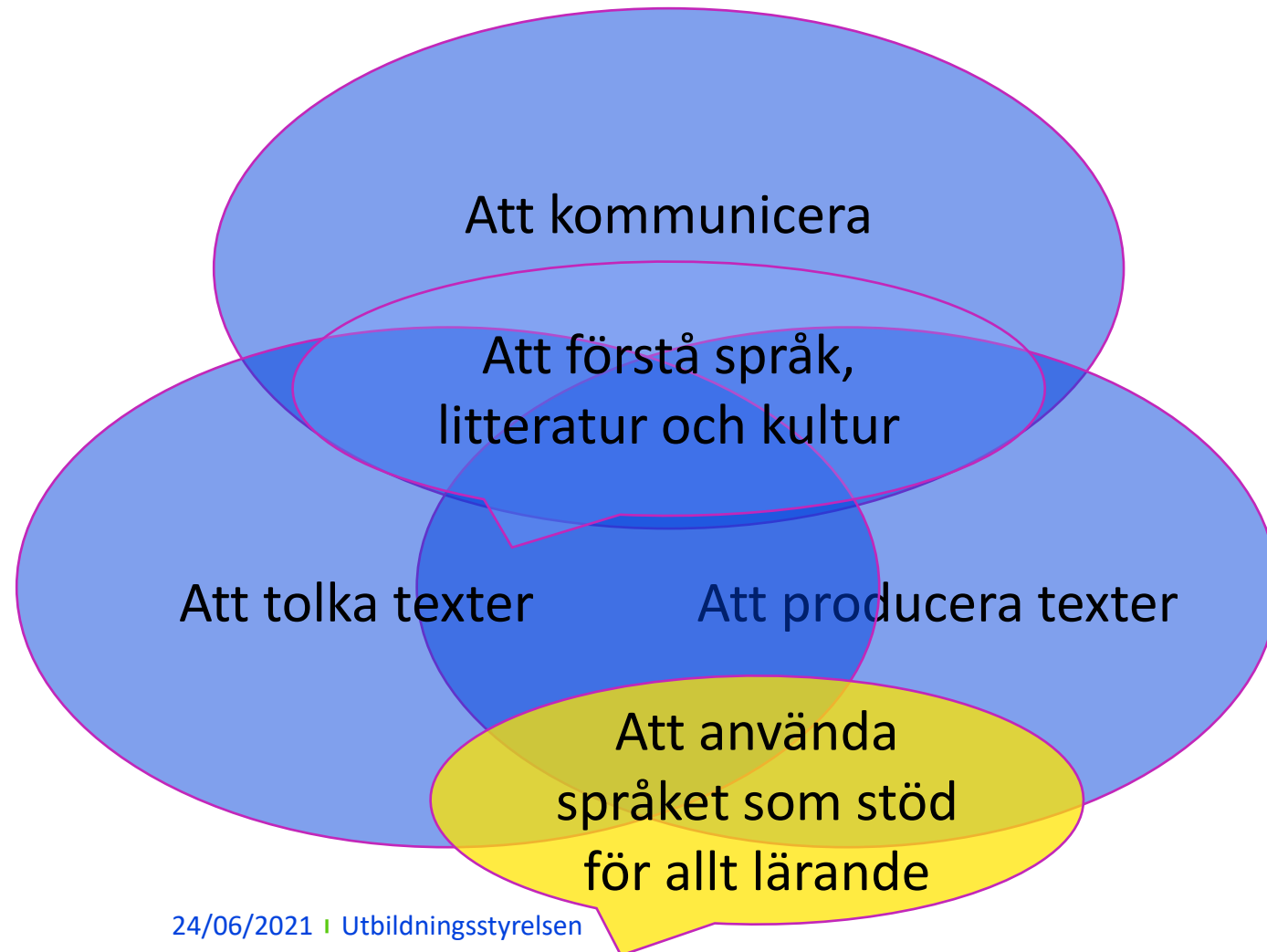
Modersmål och litteratur

Elevens
textvärld som
utgångspunkt
för undervis-
ningen

Bild: Minna-Riitta
Luukka

Modersmål och litteratur: kopplingen mellan målområdena

Målområden

Att kommunicera (M1–M4)

Att tolka texter (M5–M9)

Att producera texter (M10–M14)

Att förstå språk, litteratur och kultur (M15–M17)

I lärokursen S2 finns därtill: Att använda språket som stöd för allt lärande

Bedömningen i läroämnet modersmål och litteratur i årskurserna 7–9

- Bedömningen ska vara mångsidig, handledande och uppmuntrande. Bedömningen ska bli en naturlig del av lärprocessen **och planeringen av undervisningen**.
- Eleverna ska regelbundet få information om sina framsteg i lärandet och om hur hen presterar i förhållande till målen som fastställts **lokalt för respektive årskurs**.
- Alla målområden är lika viktiga i bedömningen av elevernas lärande. Bedömningen ska grunda sig på mångsidiga muntliga och skriftliga prestationer samt på lärarens iakttagelser i olika språkanvändnings- och textanalyssituationer. Eleverna ska ha möjlighet att visa sitt kunnande på många olika sätt.
- Färdigheterna i självvärdering och färdigheterna att ge och ta emot kamratrespons ska utvecklas som en del av den formativa bedömningen.

Aspekter att särskilt ta i beaktande i slutbedömningen

- Slutbedömningen genomförs utifrån det kunnande som eleven visat i årskurserna 7–9 i relation till målen för lärokursen modersmål och litteratur. Slutbedömningen grundar sig på **kunskapskraven för slutbedömningen som fastställts för respektive årskurs**.
- Om en elev uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål kan det **kompensera** en underkänd eller svagare prestation i något annat mål. Bedömningen av elevens arbete ska ingå i vitsordet i modersmål och litteratur.
- Slutvitsordet är en **helhetsbedömning** som ska bildas utgående från målen och kunskapskraven för modersmål och litteratur.
- I beskrivningarna av kunskapskraven **ingår beskrivningarna för de lägre vitsorden i kunskapsbeskrivningen för ett högre vitsord**.

Svenska och litteratur: föremål för bedömningen

Att kommunicera

- Förmåga att agera i kommunikationssituationer
- Förmåga att kommunicera i grupp
- Förmåga att framträda
- Förmåga att utveckla kommunikativa färdigheter

Att tolka texter

- Förmåga att förstå texter och identifiera egna styrkor och utvecklingsområden
- Multilitteracitet och förmåga att bredda sin textvärld
- Förmåga att analysera och tolka fakta- och medietexter
- Färdigheter i informationssökning och källkritik
- Förmåga att analysera och tolka fiktiva texter

Att producera texter

- Förmåga att producera texter, också multimodala, och utveckla färdighe-terna som textproducent
- Förmåga att producera texter, också multimodala, och utveckla färdighe-terna som textproducent
- Förmåga att behärska textproduktionsprocesser
- Förmåga att producera begriplig text och behärska skriftspråkets konventioner
- Förmåga att presentera och använda information samt etisk kommunikation

Att förstå språk, litteratur och kultur

- Förmåga att utveckla språklig medvetenhet
- Litteraturkunskap och läsintresse
- Förmåga att reflektera över betydelsen av språk och språkets ställning

M11 erbjuda eleven
möjligheter att producera
berättande, beskrivande,
instruerande och
speciellt diskuterande
och ställningstagande
texter, även i
multimediala miljöer, och
hjälpa eleven att välja det
uttryckssätt som är
lämpligast för
ifrågavarande textgenre
och situation

Mål för
undervisningen

Till läraren

Eleven lär sig att
producera berättande,
beskrivande,
instruerande,
diskuterande och
ställningstagande texter,
också i multimediala
miljöer, och lär sig att
välja ett uttryckssätt som
är lämpligt för textgenren
och situationen.

Mål för lärandet som
härletts ur målen för
undervisningen

Till eleven

Förmåga att
behärska
textgenrer

Föremål
för
bedöm-
ningen

Till läraren
och eleven

5: Eleven kan med hjälp av modeller
producera berättande och beskrivande texter som är
enkla och konkreta. Texterna utgår från bekanta
ämnen.
7: Eleven kan producera instruerande och enkla
ställningstagande texter och kan med hjälp av
modeller använda uttryckssätt som är typiska för dem.
8: Eleven kan producera diskuterande och olika
ställningstagande texter och använda uttryckssätt som
kännetecknar dem.
9: Eleven kan självständigt producera olika slags texter
och använder mångsidiga uttryckssätt som
kännetecknar dem.

Bedömningskriterier för vitsorden 5, 7, 8 ja 9

Elevens
kunnande

Exempel: Från mål för
undervisning till kriterier

Progression och kontinuitet

- Från det enkla till det komplexa, det mångsidiga , M3
- Från det konkreta till det abstrakta
- Från det bekanta till det obekanta, det nya
- Från den enkla till det ändamålsenliga , M5
- Kumulativ fortsättning, M16
- Från att namnge till att tillämpa, skapa nytt
- Med hjälp av modeller till självständigt, M11

Exempel M16: Litteraturkunskap och läsintresse

- - - Eleven har läst några skönlitterära verk, till exempel noveller.
- - - Eleven har läst en del av de verk som man läsårsvis kommit överens om.
- - - Eleven har läst de verk som man läsårsvis kommit överens om.
- - - Eleven har mångsidig kunskap om litteratur.

Modersmål och litteratur – respons på kunskapskraven (2020)

- I utlåtandena och webbkomentarerna fästes i huvudsak uppmärksamhet vid samma aspekter, såsom begreppen och hur de kunde tolkas på olika sätt, samt vid skillnader i kravnivån och i beskrivningarna för vitsorden.
- Bland responsen fanns också önskemål om tillägg i en del kunskapsbeskrivningar, utgående från målen för undervisningen. Till exempel kunskaper i drama (M3) eller kunskaper i kultur (M17) och begreppet ”under handledning” i beskrivningarna för vitsordet 5.
- En del av kommentarerna gällde beskrivningarnas natur, som beskrivs i inledningstexten: ”Beskrivningarna av kunskapskraven för de lägre vitsorden ingår i beskrivningarna för ett högre vitsord.”

Bland annat följande ansågs vara svåra att bedöma:

- M5: strategier för textförståelse
- M6: förmåga att bredda sin textvärld
- t.ex. M5: Utvecklingen av förmågan att identifiera sina egna styrkor och utvecklingsområden

-> Kommentarerna fokuserade i synnerhet på färdigheterna som anknyter till bedömningen av elevens arbete

M5 – Från mål för undervisningen till beskrivning av kunnandet

M5 handleda eleven i att utveckla de lässtrategier och metakognitiva färdigheter som behövs för att läsa, förstå, tolka och analysera texter och för att utvärdera sin läsfärdighet och bli medveten om hur den behöver utvecklas	Eleven utvecklar strategier och metakognitiva färdigheter som behövs för att kunna läsa och lär sig att bedöma sina utvecklingsbehov.	Förmåga att förstå texter och identifiera egna styrkor och utvecklingsområden	Eleven kan använda någon enkel lässtrategi för att förstå text. Eleven kan identifiera någon styrka eller något utvecklingsbehov som berör läsning hos sig själv.	Eleven kan använda sig av några lässtrategier. Eleven kan beskriva sig själv som läsare och identifiera några styrkor och utvecklingsbehov.	Eleven kan välja lässtrategier som är lämpade för texttypen. Eleven kan redogöra för sin läsfärdighet och beskriva sina styrkor och svagheter.	Eleven kan använda för situationen ändamålsenliga lässtrategier. Eleven kan utvärdera sina läsfärdigheter och reflektera över hur de kan utvecklas.
---	---	---	---	---	--	---

LP2016-stödmaterial: Strategier för textförståelse

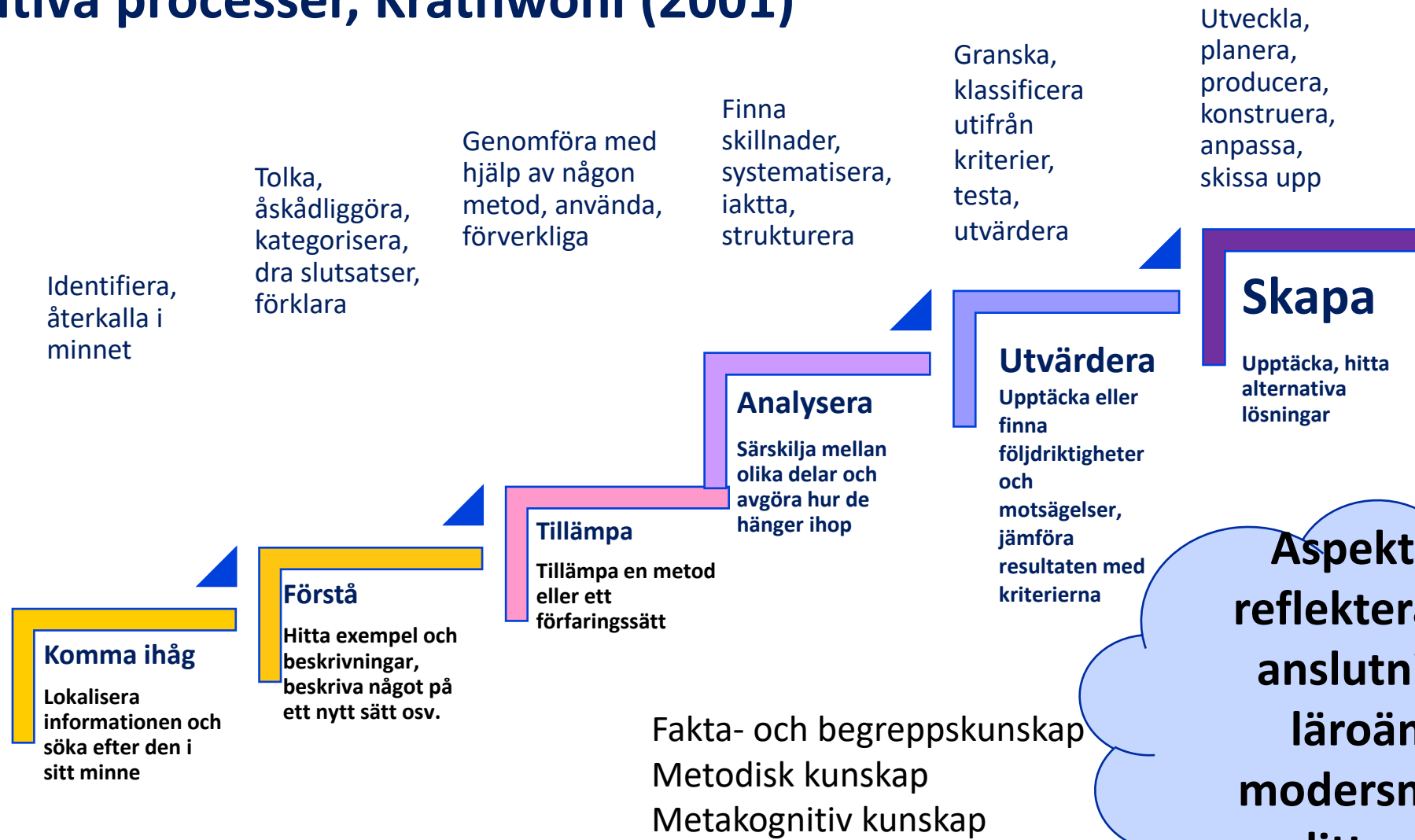
Med lässtrategier avses modeller och tekniker som **hjälper läsaren att förstå, komma ihåg och behandla texten**. Eleven övar på lässtrategier **före läsningen** (man ställer upp mål för läsningen, ögnar igenom texten, aktiverar kunskap som inhämtats tidigare), **under själva läsningen** (man uppfattar de grundläggande idéerna i texten, förstår, följer med och drar slutsatser) samt **efter läsningen** (man skriver ett sammandrag, drar slutsatser, utvärderar sina förmåga att förstå). Med hjälp av lässtrategier kan läsaren medvetet planera, följa upp, reglera och utvärdera sin egen förståelse.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/suomen-kieli-ja-kirjallisuus-oppimaaran-kasitteita> (kommer på svenska)

Krathwohl-Andersons taxonomi

Kunskaps- dimensionen	Kognitiva processer					
	Minnas	Förstå	Tillämpa	Analysera	Värdera	Skapa
Faktakunskap	Kommer ihåg termer eller enskilda saker.	Kan förklara med egna ord.	Kan dra slutsatser baserat på fakta hen känner till.	Analyserar fakta hen lärt sig.	Bedömer tillförlitligheten hos fakta.	Skapar ny kunskap.
Begreppskunskap	Identifierar begrepp.	Kan förklara genom att ge ett exempel.	Kan tillämpa sina kunskaper. Kan klassificera.	Kan dra logiska slutsatser baserat på kunskap.	Upptäcker likheter och olikheter mellan två begrepp.	Kan skapa olika orsaksmodeller av system.
Metodkunskap	Kan tillämpa en rutinmässig metod för att lösa en välbekant uppgift.	Kan tillämpa en ny metod för att lösa en obekant uppgift.	Tillämpar fakta hen känner till då hen använder en metod.	Kan planera en forskningsprocess. Kan presentera forskningshypoteser.	Kan bedöma vilken metod som lämpar sig bäst för att lösa ett visst problem.	Utvecklar en alternativ/ ny metod för att lösa ett problem.
Metakognitiv kunskap	Skapar minnesregler för sig själv för att komma ihåg fakta.	Vet när olika metoder ska användas.	Kan specificera sina egna intressen inom ett forskningsområde. Känner till sina egna styrkor och svagheter inom olika områden.	Kan bilda egna åsikter efter att ha analyserat forskningens resultat.	Kan utvärdera den forskningsprocess som hen valt. Kan bedöma tillförlitligheten hos sina forskningsresultat.	Kan skapa en ny eller bättre forskningsprocess för att lösa ett visst forskningsproblem.

Kognitiva processer, Krathwohl (2001)

Krathwohl-Andersons taxonomi (Bloom)

Krathwohls och Andersons taxonomi:

- MINNAS (känna till, upprepa, räkna upp, benämna)
- FÖRSTÅ (förklara, tolka, jämföra, beskriva)
- TILLÄMPA (pröva, kombinera, bygga upp)
- ANALYSERA (kategorisera, systematisera, redogöra för)
- UTVÄRDERA (värdera, överväga, kritisera)
- SKAPA (utveckla, producera, förnya)

M4 Förmåga att utveckla kommunikativa färdigheter

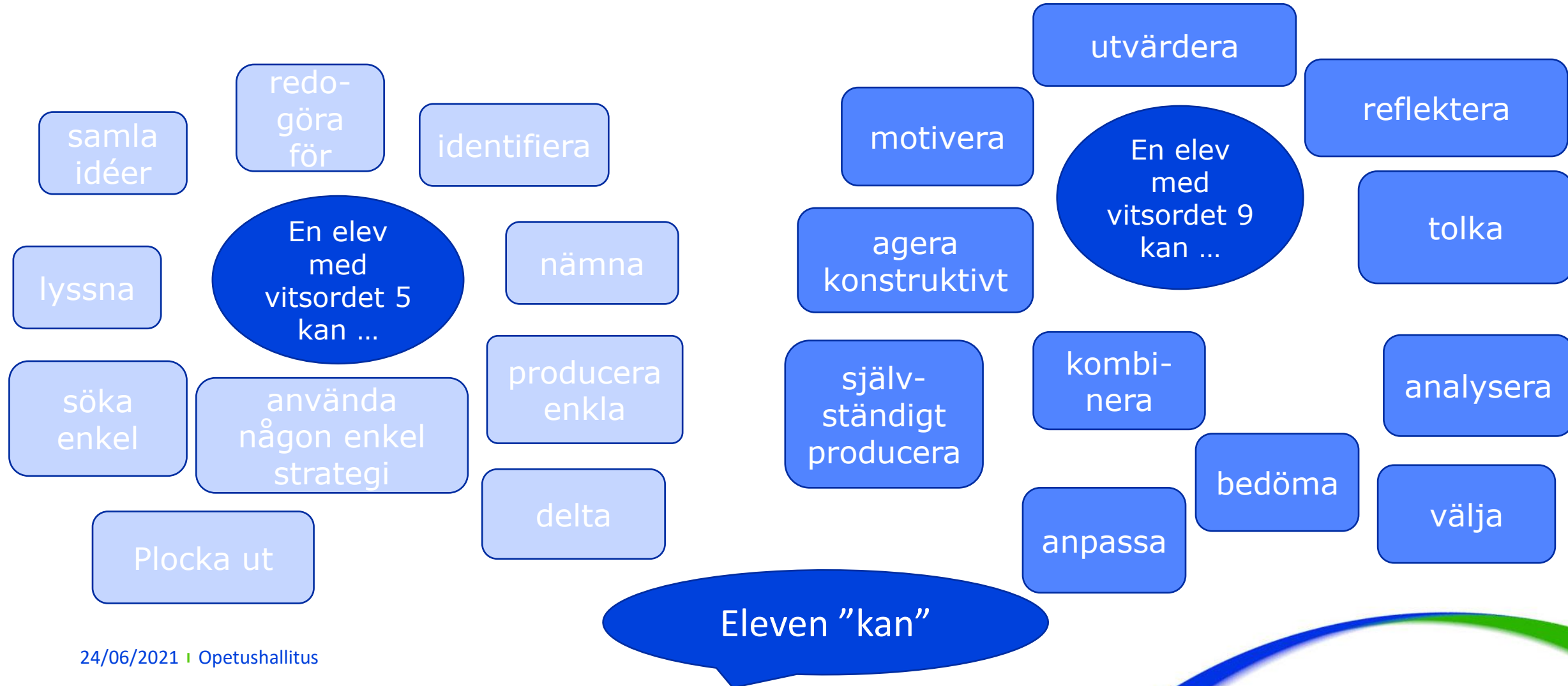
- Vitsordet 5: Eleven kan identifiera någon styrka eller något utvecklingsområde i sin kommunikation.
- Vitsordet 7: Eleven kan beskriva sitt sätt att kommunicera och identifiera några styrkor och utvecklingsområden.
- Vitsordet 8: Eleven kan redogöra för sina kommunikativa färdigheter, beskriva sina styrkor och utvecklingsområden.
- Vitsordet 9: Eleven kan utvärdera sina kommunikativa färdigheter och styrkor och reflektera över hur de kan utvecklas.

Anderson och Kratwohs taxonomi

	Minnas	Förstå	Tillämpa	Analysera	Värdera	Skapa
Faktakunskap	M9: Eleven kan redogöra för handlingen ... (5)					
Begreppskunskap	M9 Eleven kan beskriva särdrag ... (7)					
Metodkunskap						
Metakognitiv kunskap			M9: Eleven kan analysera fiktiva texter ... (9)			

Lärande

Exempel på verb som används i kunskapskraven för svenska och litteratur

Mångsidig kompetens och arbete

- **Mångsidig kompetens** bedöms inte skilt – när lärarens förverkligar bedömningen enligt mål och kriterier ingår också mångsidig kompetens.
- Arbete är en del av bedömningen i lärokursen. Arbete bedöms inte skilt. När lärarens förverkligar bedömningen enligt mål och kriterier ingår också arbete.
- I grunderna: Mål för lärmiljöer och arbetssätt i läroämnet modersmål och litteratur för åk 1-2, 3–6 ja 7-9

Svenska och litteratur: arbete är en del av målen

- Förmåga att arbeta självständigt och i grupp (M1, M2, M3, M6, M10, M11, M12, M13, M16)
- Förmåga att planera och utvärdera eget arbete (M4, M5, M10, M12)
- Förmåga att agera ansvarsfullt och försöka sitt bästa (M1, M2, M14)
- Förmåga att agera konstruktivt i kommunikationssituationer (M1, M2).

M12, 7: Eleven kan planera och producera text både individuellt och i grupp.

M12, 9: Eleven kan självständigt och mångsidigt bearbeta textens uttryck och struktur.

Exempel: arbete och kontinuitet

M6 att erbjuda eleven många olika möjligheter att välja, använda, tolka och utvärdera många olika slag av skönlitterära, fakta- och medietexter	Eleven lär sig att välja, använda, tolka och utvärdera många olika slag av skönlitterära, fakta- och medietexter.	Multilitteracitet och förmåga att bredda sin textvärld	5 Eleven kan läsa enkla skönlitterära, fakta- och medietexter i olika former.	7 Eleven kan välja, använda och läsa olika slag av texter men håller sig främst till välbekanta textgenrer.	8 Eleven kan välja, använda och tolka texter som representerar olika textgenrer.	9 Eleven kan välja, använda, tolka och utvärdera också för hen själv nya typer av texter.
---	---	--	--	--	---	--

Mål för undervisningen	Innehåll	Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen	Föremål för bedömningen	Kunskapskrav för vitsordet 5	Kunskapskrav för vitsordet 7	Kunskapskrav för vitsordet 8	Kunskapskrav för vitsordet 9
Att kommunicera							
M1 handleda eleven att utveckla sin förmåga att kommunicera målinriktat, ändamålsenligt, etiskt och på ett konstruktivt sätt i olika kommunikationsmiljöer	I1	Eleven utvecklar sin förmåga att agera i olika kommunikationssituationer.	Förmåga att agera i kommunikationssituationer	Eleven kan agera i en välbekant grupp och i vardagliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera ändamålsenligt i grupper och sedvanliga kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i olika grupper och kommunikationssituationer.	Eleven kan agera konstruktivt i många slags grupper, också i krävande kommunikationssituationer.
M2 uppmuntra eleven att utveckla sin förmåga att kommunicera i grupp och utveckla förmågan att	I1	Eleven breddar sin förmåga att kommunicera i grupp och utvecklar sin förmåga att	Förmåga att kommunicera i grupp	Eleven kan lyssna på andra och deltar i samtalet. Eleven kan uttrycka sin åsikt	Eleven kan ta hänsyn till andras synpunkter i den egna kommunikationen.	Eleven kan föra diskussionen vidare i sina egna inlägg.	Eleven kan tolka andras inlägg och syftet med dem, samt anpassa sin egen

motivera sina åsikter och sina språkliga och kommunikativa val		motivera sina synpunkter.		samt ge någon slags motivering till den.	Eleven kan uttrycka sin åsikt sakligt och presentera enkla motiveringar till den.	Eleven kan uttrycka sina åsikter klart och motivera dem tämligen mångsidigt.	kommunikation enligt situationen. Eleven kan uttrycka sin åsikt på ett för situationen ändamålsenligt sätt och motivera den övertygande.
M3 handleda eleven i att bredda sin förmåga att uttrycka sig i olika slag av kommunikationssituationer och framträdanden, även genom drama	I1	Eleven breddar sina färdigheter att uttrycka sig i olika kommunikationssituationer och vid uppträdanden inför publik.	Förmåga att framträda	Eleven kan framföra ett kort anförande om ett för hen bekant och konkret ämne. Eleven kan uttrycka sig förståeligt.	Eleven kan framföra ett enkelt, förberett anförande. Eleven kan uttrycka sig tydligt.	Eleven kan framföra ett förberett anförande och anpassa det till sina åhörare. Eleven kan uttrycka sig på ett för situationen ändamålsenligt sätt.	Eleven kan framföra ett förberett anförande, också om ett krävande ämne. Eleven kan uttrycka sig mångsidigt och anpassa sin kommunikation enligt åhörare och syfte.

M4 uppmuntra eleven att vidareutveckla sina kommunikativa färdigheter så att hen lär sig att iaktta sin egen kommunikation och identifiera sina styrkor och svagheter i olika kommunikationsmiljöer, även multimediala	I1	Eleven lär sig att iaktta sin egen kommunikation och identifiera sina styrkor och utvecklingsområden.	Förmåga att utveckla kommunikativa färdigheter	Eleven kan identifiera någon styrka eller något utvecklingsområde i sin kommunikation.	Eleven kan beskriva sitt sätt att kommunicera och identifiera några styrkor och utvecklingsområden.	Eleven kan redogöra för sina kommunikativa färdigheter, beskriva sina styrkor och utvecklingsområden.	Eleven kan utvärdera sina kommunikativa färdigheter och styrkor och reflektera över hur de kan utvecklas.
--	----	---	--	--	---	---	---

Att tolka texter

M5 handleda eleven i att utveckla de lässtrategier och metakognitiva färdigheter som behövs för att läsa, förstå, tolka och analysera texter och för att utvärdera sin läsfärdighet	I2	Eleven utvecklar strategier och metakognitiva färdigheter som behövs för att kunna läsa och lär sig att bedöma sina utvecklingsbehov.	Förmåga att förstå texter och identifiera egna styrkor och utvecklingsområden	Eleven kan använda någon enkel lässtrategi för att förstå text. Eleven kan identifiera någon styrka eller något utvecklingsbehov	Eleven kan använda sig av några lässtrategier. Eleven kan beskriva sig själv som läsare och identifiera några styrkor och utvecklingsbehov.	Eleven kan välja lässtrategier som är lämpade för texttypen. Eleven kan redogöra för sin läsfärdighet och beskriva sina styrkor och svagheter.	Eleven kan använda för situationen ändamålsenliga lässtrategier. Eleven kan utvärdera sina läsfärdigheter och reflektera över hur de kan utvecklas.
---	----	---	---	---	--	---	--

och bli medveten om hur den behöver utvecklas				som berör läsning hos sig själv.			
M6 att erbjuda eleven många olika möjligheter att välja, använda, tolka och utvärdera många olika slag av skönlitterära, fakta- och medietexter	I2	Eleven lär sig att välja, använda, tolka och utvärdera många olika slag av skönlitterära, fakta- och medietexter.	Multilitteracitet och förmåga att bredda sin textvärld	Eleven kan läsa enkla skönlitterära, fakta- och medietexter i olika former.	Eleven kan välja, använda och läsa olika slag av texter men håller sig främst till välbekanta textgenrer.	Eleven kan välja, använda och tolka texter som representerar olika textgenrer.	Eleven kan välja, använda, tolka och utvärdera också för hen själv nya typer av texter.
M7 handleda eleven i att utveckla analytisk och kritisk läsfärdighet och öva sin förmåga att göra iakttagelser i texter och att tolka dem med hjälp av ändamålsenliga begrepp samt befästa och bredda ord-	I2	Eleven lär sig analytisk och kritisk läsfärdighet, lär sig att göra iakttagelser om fakta- och medietexter och tolka dem med hjälp av ändamålsenliga begrepp.	Förmåga att analysera och tolka fakta- och medietexter	Eleven kan plocka ut centralt innehåll ur en text med hjälp av stödfrågor. Eleven kan nämna några språkliga eller textuella drag i någon enkel textgenre.	Eleven kan särskilja huvudpunkterna i en text och beskriva ändamålen med den. Eleven kan beskriva språkliga och textuella drag i vanliga textgenrer.	Eleven kan redogöra för textens syfte, målgrupp och betydelse. Eleven kan redogöra för typiska drag för textgenrer och beskriva dem med hjälp av några centrala begrepp.	Eleven kan tolka och reflektera över textens betydelse och bedöma textens påverkan. Eleven kan analysera typiska drag för textgenrer med hjälp av ändamålsenliga begrepp och

och begrepps- förrådet							bedöma texter i relation till deras syfte och ändamål.
M8 sporra eleven att utveckla sin förmåga att bedöma flera olika källor för att få information och att använda denna information på ett ändamålsenligt sätt	12	Eleven lär sig att bedöma flera olika källor för att få information och använda informationen på ett ändamålsenligt sätt.	Färdigheter i informationssökning och källkritik	Eleven kan söka enskild information i givna källor. Eleven kan nämna några drag som utmärker en tillförlitlig källa.	Eleven kan använda självklara källor för att söka information. Eleven kan beskriva källans tillförlitlighet.	Eleven kan beskriva de centrala delarna i informationssökning, söka olika källor och hitta information i dem. Eleven kan bedöma tillförlitligheten och ändamålsenligheten i olika källor.	Eleven kan agera i informations- sökningens olika processer. Eleven kan använda mångsidiga källor och söka information i dem på ett ändamålsenligt sätt. Eleven kan reflektera över faktorer som anknyter till källornas tillförlitlighet och informationens ändamålsenlighet samt motivera sina val av källor.

M9 väcka elevens intresse för nya slag av fiktiva texter och litteratur, bredda elevens erfarenheter av visuell, audiovisuell, och skriven text och dela med sig av dem samt fördjupa elevens förståelse av särdrag inom fiktionen	I2	Eleven bekantar sig med fiktiva texter i olika former som är nya för hen själv. Eleven breddar sina erfarenheter av visuell, audiovisuell och skriven text och delar med sig av dem samt fördjupar sin förståelse av särdrag inom fiktionen.	Förmåga att analysera och tolka fiktiva texter	Eleven kan redogöra för handlingen i en enkel fiktiv text och nämna enstaka särdrag inom fiktionen.	Eleven kan beskriva särdrag inom fiktiv text och göra iakttagelser om särdrag inom fiktionen.	Eleven kan redogöra för fiktiva texter i olika former. Eleven kan använda några centrala begrepp och identifiera särdrag och berättartekniska grepp som är typiska för fiktivt språk och uttryck.	Eleven kan analysera fiktiva texter i olika former med hjälp av ändamålsenliga begrepp. Eleven kan tolka fiktiva texter och reflektera över deras mångtydighet.
Att producera texter							
M10 uppmuntra eleven att uttrycka sina åsikter genom att skriva och producera texter, även multimodala, samt stödja eleven i att identifiera sina styrkor	I3	Eleven lär sig att uttrycka sina tankar genom att skriva och producera texter, även multimodala, samt identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov	Förmåga att producera texter, också multimodala, och utveckla färdigheterna som textproducent	Eleven kan producera enkla texter enligt modell. Eleven kan nämna någon styrka eller något utvecklingsbehov hos sig själv som textproducent.	Eleven kan producera olika typer av texter enligt instruktioner. Eleven kan beskriva sig själv som textproducent och nämna några styrkor	Eleven kan producera texter enligt givet syfte. Eleven kan redogöra för sina styrkor och utvecklingsområden som textproducent.	Eleven kan på ett kreativt sätt producera texter enligt situation och ändamål. Eleven kan utvärdera sina styrkor och utvecklingsområden som

och utvecklings- behov som text- producent		som textprodu- cent.			eller utvecklings- behov.		textproducent och reflektera över hur de kan utvecklas.
M11 erbjuda ele- ven möjligheter att producera be- rättande, beskri- vande, instrue- rande och speci- ellt diskuterande och ställningsta- gande texter, även i multimed- iala miljöer, och hjälpa eleven att välja det ut- tryckssätt som är lämpligast för ifrågavarande textgenre och si- tuation	I3	Eleven lär sig att producera berätt- tande, beskri- vande, instrue- rande, diskute- rande och ställ- ningstagande texter, också i multimediala mil- jöer, och lär sig att välja ett ut- tryckssätt som är lämpligt för text- genren och situa- tionen.	Förmåga att be- härskas textgen- rer	Eleven kan med hjälp av modeller producera berätt- tande och beskri- vande texter som är enkla och kon- kreta. Texterna utgår från be- kanta ämnen.	Eleven kan pro- ducera instrue- rande och enkla ställningstagande texter och kan med hjälp av mo- deller använda uttryckssätt som är typiska för dem.	Eleven kan pro- ducera diskute- rande och olika ställningstagande texter och an- vända uttrycks- sätt som känne- tecknar dem.	Eleven kan själv- ständigt produ- cera olika slags texter och använder mångsidiga ut- tryckssätt som kännetecknar dem.
M12 handleda eleven i att ut- veckla sina text- produktionspro- cesser och	I3	Eleven utvecklar sina textprodukt- ionsprocesser och producerar text tillsammans	Förmåga att be- härskas textpro- duktionsproces- ser	Eleven kan samla idéer och produ- cera text enligt modell eller med	Eleven kan pla- nera och produ- cera text både in- dividellt och i grupp.	Eleven kan bear- beta textens struktur och språkdräkt	Eleven kan själv- ständigt och mångsidigt bear- beta textens

erbjuda eleven möjligheter att producera text tillsammans med andra, uppmuntra eleven att stärka förmågan att ge och ta emot respons samt hjälpa eleven att utvärdera sig själv som textproducent		med andra, stärker sin förmåga att ge och ta emot respons samt utvärderar sig själv som textproducent.		hjälp av stödfrågor. Eleven kan ge knapphändig eller ensidig respons och ta emot respons.	Eleven kan ge respons och slumpmässigt utnyttja den respons hen får i sin egen textproduktion.	utgående från respons. Eleven kan ge konstruktiv respons åt andra och i olika skeden av textproduktionsprocessen utnyttja den respons hen själv får.	uttryck och struktur. Eleven kan ge respons som främjar textbearbetning och tillämpa den respons hen får i utvecklingen av den egna textproduktionsfärdigheten.
M13 handleda eleven att utveckla sin skrivfärdighet och digitala kompetens för att producera text samt fördjupa sin förståelse för skrivandet som kommunikationsform, och stärka elevens kompetens i standardspråket	13	Eleven utvecklar och stärker sin skrivfärdighet både för hand och med hjälp av digitala verktyg och fördjupar sin förståelse för skrivandet som kommunikationsform. Eleven stärker sin kompetens i standardspråket.	Förmåga att producera begriplig text och behärska skriftspråkets konventioner	Eleven kan producera enkel text vars budskap man förstår. Eleven kan använda enkel menings- och satsbyggnad samt i huvudsak skilletecken vid meningsgränser och versal i början av	Eleven kan producera text som i huvudsak är lätt att förstå. Eleven kan strukturera sin text i stycken och fästa uppmärksamhet vid menings- och satsbyggnad samt följa flera av	Eleven kan producera text som är smidig och lätt att förstå. Eleven kan strukturera sin text och sina stycken logiskt och fästa uppmärksamhet vid ordval samt i huvudsak följa standardspråkets	Eleven kan producera en sammanhängande och åskådlig text. Eleven kan använda textbindningsmetoder mångsidigt och använda mångsidiga menings- och satsbyggnader och fästa

genom att öka hens kunskap om skriftspråkets konventioner				mening och i egennamn. Eleven kan skriva för hand och med hjälp av di- gitala verktyg.	standardspråkets skriftspråks nor- mer.	skriftspråksnor- mer i sin textpro- duktion och -be- arbetning. Eleven kan fly- tande skriva för hand och med hjälp av digitala verktyg.	uppmärksamhet vid textens ut- tryckssätt samt följa standard- språkets skrift- språksnormer.
M14 handleda eleven att ut- veckla sin för- måga att hantera information och tillämpa sina kunskaper och att använda sig av flera olika käl- lor och göra käll- hänvisningar i sin egen text, samt vägleda eleven att agera etiskt på nätet med hänsyn till in- tegritetsskydd och följa	I3	Eleven stärker sin förmåga att han- tera och använda information. Ele- ven använder sig av flera olika käl- lor samt behärs- kar källhänvis- ningsteknik. Ele- ven tränar sin förmåga att re- spektera person- lig integritet och följa upphovs- rättsliga normer i olika miljöer.	Förmåga att pre- sentera och an- vända informat- ion samt etisk kommunikation	Eleven kan göra en enkel sam- manfattning uti- från det eleven hört, läst eller sett. Eleven kan meka- niskt och på ett enkelt sätt an- vända källor i sina texter. Eleven följer upp- hovsrättsliga nor- mer och förstår	Eleven kan göra enkla anteck- ningar samt käll- hänvisningar en- ligt modell.	Eleven kan göra mångsidiga an- teckningar och sammanfatta in- formation hen samlat. Eleven hänvisar till källor på ett korrekt sätt.	Eleven kan kom- binera informat- ion från flera olika källor i sina texter.

upphovsrättsliga normer				betydelsen av personlig integri- tet på nätet.			
Att förstå språk, litteratur och kultur							
M15 handleda eleven att fördjupa sin språkliga medvetenhet och väcka intresse för språkliga fenomen, stödja eleven i att känna igen språkets strukturer, olika språkvarianter, stildrag och nyanser och i att förstå betydelsen av språkliga val och följderna av dem	I4	Eleven fördjupar sin språkliga medvetenhet och sitt intresse för språkliga fenomen, känner igen språkets strukturer, olika språkvarianter, stildrag och nyanser och förstår betydelsen av språkliga val och följderna av dem.	Förmåga att utveckla språklig medvetenhet	Eleven kan göra enkla iakttagelser om särdrag i text. Eleven kan nämna några vanliga skillnader mellan skriftspråk och tal-språk eller vardagligt språk och standardspråk.	Eleven kan göra iakttagelser om särdrag i språk och text. Eleven kan beskriva språkliga variationer i olika situationer.	Eleven kan redogöra för olika språkvarianter och stildrag. Eleven kan reflektera över betydelsen och följderna av språkliga och textuella val.	Eleven kan analysera drag i texter, språkvarianter och stildrag. Eleven kan tillämpa information om följderna av språkliga val i sin egen kommunikation.
M16 sporra eleven att öka sin litteratur- och kulturkunskap,	I4	Eleven vidgar sin litteraturkunskap, lär känna litteraturens	Litteraturkunskap och läsin- tresse	Eleven kan nämna litterära huvudgenrer.	Eleven kan beskriva typiska drag för litterära huvudgenrer.	Eleven kan beskriva mångfalden inom skönlitteraturen.	Eleven kan analysera mångfalden inom

bidra till att eleven lär känna litteraturens historia och modern litteratur samt olika litterära genrer och hjälpa eleven att reflektera över litteraturens och kulturens betydelse i sitt eget liv samt ge eleven möjlighet att både själv ta del av och dela med sig av läs- och andra kulturupplevelser		historia och modern litteratur samt olika litterära genrer.		Eleven har läst några skönlitterära verk, till exempel noveller.	Eleven kan ge exempel på verk som hör till huvudgenrerna. Eleven har läst en del av de verk som man läsårsvis kommit överens om.	Eleven kan nämna litteraturens olika skeden och kan koppla några verk och författare till dessa. Eleven har läst de verk som man läsårsvis kommit överens om.	skönlitteraturen som en del av kulturen. Eleven kan beskriva litteraturens olika skeden samt centrala stildrag och nämna centrala författare och verk som hör till dessa skeden. Eleven har mångsidig kunskap om litteratur.
M17 bidra till att eleven lär känna svenska språket och dess historia och utveckling, de nordiska grannspråken och nordisk kultur samt får en helhetsbild av	14	Eleven lär känna den språkliga och kulturella mångfalden i Finland. Eleven lär känna det svenska språket, dess historia och utveckling samt de nordiska grannspråken	Förmåga att reflektera över betydelsen av språk och språkets ställning	Eleven kan nämna språk som talas i Finland samt något grannspråk till svenskan. Eleven kan nämna något drag som är	Eleven kan beskriva svenska språkets ställning bland andra språk. Eleven kan nämna centrala drag som är typiska för det	Eleven kan beskriva den språkliga och kulturella mångfalden i Finland. Eleven kan redogöra för drag som är typiska för det svenska	Eleven kan reflektera över den språkliga och kulturella mångfaldens betydelse för individen och samhället. Eleven kan redogöra för drag

övriga språk och kulturer i Finland och stödja eleven i att reflektera över det egna modersmålets betydelse och sin språkliga och kulturella identitet samt sporra eleven att aktivt producera och konsumera kultur i olika former		och nordisk kultur. Eleven reflekterar över det egna modersmålets betydelse och sin språkliga och kulturella identitet.		typiskt för svenskan, berätta om sin språkliga vardag och modersmålets betydelse för hen.	svenska språket och beskriva de nordiska grannspråken och kulturen. Eleven kan beskriva modersmålets betydelse för individen.	språket och placera det i en nordisk kulturell kontext. Eleven kan reflektera över modersmålets betydelse för identiteter.	som är typiska för det svenska språket i relation till andra språk och förstår betydelsen av de språkliga och kulturella banden till övriga Norden. Eleven kan reflektera över modersmål som begrepp och dess betydelse för identitetsbygget.
--	--	---	--	---	--	---	--

Tack!

